

Záradék

A 6.Pf.20.684/2021/7. számú, 2021. december 10. napján jogerőre emelkedett végzéssel
kijavítva.

Budapest, 2021. december 13.

Levek Istvánné dr. s.k.

a tanács elnöke

Fővárosi Ítéltábla

6.Pf.20.684/2021/6.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Lajos Sándor ügyvéd (Cím8) által képviselt Felperes1 (Cím1) felperesnek, a Vitári Ügyvédi Iroda (Cím3; ügyintéző: dr. Balogh István ügyvéd) által képviselt Alperes1 (Cím2) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. október 12. napján meghozott 14.G.40.103/2017/68. számú ítélete ellen az alperes által 69. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes 6.Pf.20.858/2020/3. számú csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Az alperest mentesíti a felperes javára perköltség, valamint az állam javára kereseti illeték fizetésének kötelezettsége alól, és a felperest kötelezi, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 163.245 (százhatvanháromezer-kétszáznegyvenöt) forint ügyvédi munkadíjból, valamint 158.000 (százötvennyolcezer) forint fellebbezési illetékből álló együttes első- és másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak külön felhívásra 136.600 (százharminchatezer-hatszáz) forint kereseti és 72.700 (hetvenkétezer-hétszáz) forint csatlakozó fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy az alperes 186.000 (száznolcvanhatezer) forint csatlakozó fellebbezési illeték visszatérítését jogosult kérni az illetékes állami adóhatóságtól.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A szerződésszám 1. számon 2008. augusztus 30-án megkötött szerződés alapján az alperes 4.300.000 forint finanszírozási igény kielégítése érdekében 34.486 svájci frank összegű és svájci frank elszámolású kölcsönt nyújtott lakásvásárlás céljára a felperesnek. A felperes a kölcsönt 2023. szeptember 15-ig vállalta visszafizetni akként, hogy abból a 2018. október 15-ig tartó 120 havi türelmi idő alatt csupán a kamatot törleszti.

[2] A szerződéskötés napján a felperes általa aláírt külön okiratban elismerte, hogy az alperes tájékoztatta arról, hogy viseli a devizában történő finanszírozás kockázatát. A tájékoztatás szerint a deviza átváltási árfolyama a napi piaci mozgások hatására változhat, és egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás előre nem látható, előre ki nem számítható többletköltséget okozhat számára. A finanszírozás előnyének ismertetése mellett az alperes tájékoztatta arról is, hogy ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy a tőkeösszeg és kamatainak megfizetéséhez magasabb forint összeg szükséges. A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb kamatperiódusonként változik és a kiválasztott devizanem piaci viszonyaihoz igazodik. A kamatszint különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet. Ennek következtében az alperes nem vállal felelősséget arra, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt bekövetkező többletterhet átvállalja.

[3] A felperes a szerződés CHF klauzulát tartalmazó VII. pontjában úgy nyilatkozott, hogy megértette azt a banki felvilágosítást, hogy jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, és ennek ismeretében is igénybe kívánja venni a kölcsönt, és igényli a CHF nyilvántartást.

[4] A szerződés I.4. pontjának 6. és 8. bekezdéseiben, illetve VIII.11. pontjában a felek arról nyilatkoztak, hogy a kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítására az alperes könyvei és nyilvántartásai az irányadóak, és az azok alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el mint közhiteles, aggálytalan tartalmú

bizonyítékot. Egyúttal felkérték a közjegyzőt, hogy mindezeket az alperes felkérésére ténytanúsítványba foglaltan tanúsítsa.

[5] A VIII.12. pontban a felperes kijelentette, hogy az alperes Üzletszabályzatát és Hirdetményét megismerte, és magára nézve kötelezőnek fogadta el. Tudomásul vette továbbá az alperes THM számításával kapcsolatos tájékoztatását.

A VIII.13. pont tartalmazta a felek arra vonatkozó megállapodását, hogy az Üzletszabályzat és Hirdetmény módosulásai – az itt meghatározottak szerint – a szerződés részévé válnak.

A VIII.14. pont pedig kimondta, hogy a szerződésben nem szabályozott kérdésekre az Üzletszabályzat és a Hirdetmény rendelkezései alkalmazandók.

[6] A 2014. évi LXXVII. törvény alapján történt elszámolást és forintosítást követően 2015. március 23-án a felperes kölcsönszerződés alapján fennálló, nem esedékes tőketartozása 7.240.756 forintra, az éves kamat 5,71%-ra, a kamatperiódus 3 hónapra, a törlesztőrészlet összege 35.602 forintra módosult.

[7] A felperes 2017. január 9-én benyújtott eshetőleges keresete arra irányult, hogy a bíróság állapítsa meg, a kölcsönszerződésnek nem vált részévé az Üzletszabályzat, illetve a Hirdetmény; a szerződés megjelölt pontjai tisztességtelenségük folytán nem váltanak ki joghatást; kérte a teljes érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását és ennek keretében az alperes marasztalását; negyedlegesen pedig annak megállapítását, hogy az egyoldalú kötelezettségvállalásáról 2008. szeptember 2-án készített közjegyzői okirat nem minősül közokiratnak.

[8] A felperes a per folyamán 2019. május 17-én előterjesztett keresetváltoztatása szerint fenntartott kereseti kérelme elsődlegesen arra irányult, hogy a bíróság kötelezze 2.277.365 forint megfizetésére az alperest arra figyelemmel, hogy a felek között a kölcsönszerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205. § (1) és (2) bekezdései szerint nem jött létre. Másodlagos kereseti kérelme arra irányult, hogy a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítása alapján a bíróság kötelezze az alperest 1.827.118 forint megfizetésére, tekintettel arra, hogy a szerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdésének a)-c) és e) pontjai alapján semmis, továbbá a szerződés VII. pontja, valamint a Tájékoztatás elnevezésű okirat a rPtk. 209. § (1)-(4) bekezdései és a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése szerint tisztességtelen. Harmadik kereseti kérelme szerint azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a szerződés I.4. pontjának 6-8. bekezdései, a VIII.11. pontja a rPtk. 209. § (1) bekezdése és a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése, valamint a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (1) bekezdésének a), b) és j) pontjai alapján tisztességtelenek. Negyedik kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a szerződés VIII.12., 13. és 14. pontjai a rPtk. 205/A. §-a, a rPtk. 209. § (1) bekezdése és a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése, valamint a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontja alapján tisztességtelenek.

[9] A felperes azt állította, hogy az alperes általános szerződési feltételei nem váltak a szerződés részévé. A szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdése tartalmi követelményeinek nem felelt meg, az alperesi tájékoztatás elégtelensége folytán nem jöhetett létre közöttük megállapodás a kölcsön összege, a THM, a kamat, a törlesztőrészek, a költségek és az árfolyamkockázat vonatkozásában. Álláspontja szerint a 6/2013. és 1/2016. Polgári jogegységi határozatok vonatkozó megállapításai uniós jogba, illetve a rHpt.-be ütközőek, ezért figyelmen kívül hagyandók. Az alperes árfolyamkockázatról adott tájékoztatása nem felelt meg az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) által felállított követelményeknek [C-186/16., C-51/17., C-483/16. számú ítéletek]. Nem tartalmazta az ahhoz szükséges valamennyi releváns információt, hogy az árfolyamkockázat pénzügyi lehetőségeire gyakorolt gazdasági következményeit felmérje. Nem terjedt ki átlátható módon az árfolyamváltozás mechanizmusának konkrét működésére, valamint annak és a teljesítési kötelezettségét befolyásoló további mechanizmusok közötti viszonyra. A szerződés VII.1. és 2. pontjainak együttes értelmezéséből az a következtetés vonható le, hogy a kockázat elhanyagolható, ezért legfeljebb 5% mértékig terhelheti. A szerződéskötéssel egyidejű tájékoztatása nem tekinthető kellő időben nyújtottnak, és megfosztotta annak lehetőségétől, hogy megfontolt döntést hozzon.

A szerződés I.4. és VIII.11. pontjába foglalt, támadott kikötéseivel az alperes korlátozta a jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségeit. Az alperest a szerződés egyoldalú értelmezésére, illetve a teljesítése szerződésszerűsége kizárólagos megállapítására jogosítja fel, továbbá a bizonyítási terhet a hátrányára megváltoztatja. A felperes állította, hogy sem az Üzletszabályzatot, sem a Hirdetményt nem vette át és nem ismerte meg szerződéskötéskor, ezért a szerződés VIII.12-14. pontjaiba foglalt nyilatkozata is a hátrányára változtatja meg a bizonyítási terhet. Hivatkozott arra, hogy az EUB C-449/13. számú ítéletében kifejtettek szerint a szabványzáradék bizonyító erővel csak abban az esetben rendelkezik, ha a hitelezőt terhelő kötelezettség teljesítését más bizonyíték is alátámasztja.

[10] Az alperes a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerűségét is vitatta. Állította, hogy a szerződés tartalma hiánytalan, tájékoztatása pedig megfelelt az uniós követelményeknek. Vitatta a felperes tisztességtelenség körében tett további tényállításait is. Álláspontja szerint a szerződés támadott kikötéseiben szabályozott jogok és kötelezettségek nem hátrányosabbak a felperest a jogszabályok alapján megillető jogokhoz és kötelezettségekhez képest. Nem fordítják meg a bizonyítási terhet, nem korlátozzák a felperes igényérvényesítési lehetőségeit, és a szerződés kizárólagos értelmezésére sem jogosítják fel. A Rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja egyébként is csak a saját teljesítésére vonatkozna.

[11] Az elsőfokú bíróság 49. sorszámú végzésével a felperesnek a 2019. május 17-én beérkezett beadványában előterjesztett, a szerződés létre nem jötte, a kölcsönszerződés I.4. és VIII.11-14. pontjai tisztességtelenségének megállapítása iránt előterjesztett keresetváltoztatását a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 146/A. § (6) bekezdése alapján elutasította. Utóbb az 50-I. számú végzésével megállapította, hogy a szerződés létre nem jöttének megállapítása kivételével a felperes kereseti kérelmét tévesen utasította el.

[12] Ezt követően meghozott ítéletében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek által szerződésszáml. számon 2008. augusztus 30-án megkötött kölcsönszerződés érvénytelen. A szerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy az árfolyamkockázatból eredő teher felperesre nem hárítható át, és 2015. augusztus 15-ig a szerződés ügyleti kamata 2008. augusztus 30. napján érvényes háromhavi BUBOR kamat + 2,145% kamatfelár. Az alperest az állam javára külön felhívásra 258.000 forint kereseti illeték, a felperes javára pedig 640.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

[13] Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes Üzletszabályzata és Hirdetménye a kölcsönszerződés részévé vált. Utalt arra, hogy a felperes kifejezetten nem tagadta az Üzletszabályzat, illetve a Hirdetmény szerződéskötéskori megismerését, és a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, a szerződés VIII.14. pontjában tett nyilatkozata szerint a rPtk. 205/B. § (1) bekezdése által megkívánt megismerés, illetve elfogadás is megvalósult.

[14] Az elsőfokú bíróság a rHpt. 213. § (1) bekezdésének a)-c) és e) pontjai szerinti semmisségi okok fennállását nem látta megállapíthatónak. Utalt arra, hogy a szerződés I.1. pontja az 1/2006. Polgári jogegységi határozatban előírtaknak megfelelt. Egyetértett az alperessel abban, hogy a THM számítása a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendeletnek megfelelt. Kifejtette, amennyiben a szerződésben megadott THM nagyságrendje nem megfelelő, annak jogkövetkezménye nem a rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti semmisség megállapításával, hanem a rPtk. felek együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének megsértésére vonatkozó rendelkezései alapján vonható le. A fogyasztó számára a ténylegesnél alacsonyabb THM mérték egyébként nem eredményez sérelmet. A bíróság kifejtette, a szerződés azért rögzítette tájékoztató jellegűként a kamat mértékét, mert ténylegesen a kölcsön folyósításának napján érvényes kamatláb volt irányadó, amely a szerződés aláírásakor még nem volt ismert. Ez azonban nem jelentette azt, hogy a szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában előírtaknak ne felelt volna meg. A bíróság az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 2. pontjában kifejtettekre utalva kiemelte, a törlesztőrészletek összege akkor tekinthető kiszámíthatónak, ha az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztőrészletek esedékességekor pontosan meghatározható. Az alperes részéről előre nem volt meghatározható, hogy az árfolyamváltozásra is figyelemmel a felperesnek a kölcsönszerződéshez kapcsolódó életbiztosítási összeg betörlesztése esetén mekkora tartozása áll majd fenn, ezért az alperes csak utalni tudott a szerződésben arra, hogy a türelmi idő lejártát követően a törlesztőrészleteket egyenlő összegben határozza meg a hátralévő futamidőre.

[15] A szerződés VII.1-3. pontjaiban rögzített ún. CHF-klauszula tisztességtelenségének vizsgálata alapján az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a szerződésből hiányoznak azok a rendelkezések, amelyek az árfolyamváltozás felperesre kedvezőtlen bekövetkezése esetén az általa viselendő kötelezettségeket arányosabbá tennék, így a szerződés nem tartalmazott a felperes általi szerződésre vonatkozólag felmondási vagy módosítási lehetőséget. Erre figyelemmel a bíróság megítélése

szerint a szerződéskötés időpontjában fennállt a felek közötti egyenlőtlenség, amely megalapozta a nem világos és nem egyértelmű szerződési kikötések tisztességtelensége vizsgálatának lehetőségét. Az alperes által adott tájékoztató tartalmának, valamint Tanul tanúvallomásának értékelése alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes nem nyújtott a felperesnek az árfolyamkockázatról az EUB C-186/16. számú ítéletének 48. pontjában kifejtettek szerint szükséges, kellő mélységű felvilágosítást. Nem biztosította a szerződési feltételek szerződéskötést megelőző megismerésének a lehetőségét annak érdekében, hogy azok ismeretében eldöntse, elkötelezi-e magát, vállalja-e a szerződésből eredő kockázatokat. Az alperes eljárása a C-186/16. számú ítélet 49. és a C-51/17. számú ítélet 74. pontja szerinti azon elvárásnak sem felelt meg, hogy a pénzügyi intézmény tájékoztatásának ki kell terjednie a nemzeti fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének törlesztőrészletre gyakorolt hatására. A bíróság álláspontja szerint a C-186/16. számú ítéletben kifejtettekhez képest az alperesi tájékoztatás nem volt megfelelő, hiszen átlagos fogyasztóként a felperes a tájékoztató elolvasása után sem lehetett tisztában az árfolyamkockázatnak a kölcsön gazdasági következményeire gyakorolt hatásával. Az alperes tájékoztatása csupán alaki szempontból felelt meg a C-51/17. számú ítéletnek, nem tartalmazott olyan lényeges adatot, illetve figyelemfelhívást, amely alkalmassá tette volna arra, hogy a fogyasztó értékelni tudja az árfolyamváltozás jövedelmi viszonyaira gyakorolt kedvezőtlen hatását. Az alperes tájékoztatásában és a szerződés VII.1-3. pontjaiban foglaltak nem voltak világosak és érthetőek, ennek következtében a szerződés VII.1-3. pontjai a rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelennek minősültek, ami a rPtk. 200. § (2) bekezdése, a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése, továbbá a 2/2014. Polgári jogegységi határozat szerint az egész szerződés semmisségét eredményezte.

[16] Az érvénytelenség jogkövetkezménye körében az elsőfokú bíróság kifejtette, még fennálló szerződés esetében a szerződés érvényessé nyilvánítására volt lehetőség a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5. a) pontjában kifejtettek szerint, és a jogkövetkezmény tekintetében a kérelemhez kötöttség elve maradéktalanul nem érvényesült. Az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 8. pontjában kifejtettek szerint az érvénytelen kikötések elhagyásával az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának fenntartásáról kellett gondoskodnia akként, hogy egyik fél se gazdagodjon a másik fél rovására jogalap nélkül. A bíróság megítélése szerint az elszámolás során nem volt figyelembe vehető sem a jegybanki alapkamat, sem a forint szerződéseknél alkalmazott kamatmérték, tekintettel arra, hogy az alperesnek a forint/deviza átváltással, illetve a törlesztőrészletek és a kamatok devizában való nyilvántartásával többlet pénzügyi tevékenysége merült fel. A szerződés érvényessé nyilvánítása során ezért a Kúria Konzultációs Testülete által 2019. június 19-én kiadott állásfoglalás I. pontja szerinti elszámolási módot alkalmazta akként, hogy a kirovó pénznemmé a forint válik, és az ügyleti kamat az irányadó forintkamat szerződéskötéskori értékének kamatfelárral növelt mértékével egyenlő. Megállapította, hogy 2008. augusztus 30-án a CHF LIBOR, azaz a CHF háromhavi pénzpiaci kamat mértéke 2,75% volt, melyet kivont a szerződés III.2. pontjában rögzített 4,99% évi kamatlábból és hozzáadta a szerződéskötéskori forintra irányadó háromhavi BUBOR pénzpiaci kamatmértéket. Kifejtette, a fennálló hátralék ítélet rendelkező részében való rögzítése nem volt lehetséges, mivel az a felperesi teljesítésre tekintettel változhat az alperes által kimutatott időponthoz képest, a felperes teljesítése jelenleg is folyamatos. Az érvénytelen szerződési kikötés helyébe a forintosítás 2015. április 15-i napjáig lépett más szerződéses rendelkezés. Tekintettel arra, hogy a felperes másodlagos kereseti kérelmét a bíróság teljes egészében alaposnak találta, az egyes szerződési rendelkezések tisztességtelenségének megállapítása iránti további kereseti kérelmeit nem vizsgálta.

[17] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

[18] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását kérte.

[19] Alperes fellebbezése szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan és jogszabálysértő, a felperesre telepített árfolyamkockázat nem tisztességtelen. A tájékoztató alapján, valamint a szerződés VII. pontjából az átlagos fogyasztó számára érthetőnek és világosnak kellett lennie, hogy az árfolyam folyamatosan változhat, ami jelentős kockázatot hordoz magában. A jelentős kockázat azt a veszélyt jelenti, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészek emelkedésével jár. Kifejezetten felhívta a figyelmet arra, hogy az árfolyam a napi piaci mozgások hatására változhat, egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás az adósnak előre nem látható, előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Ha a svájci franknak a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke és a tőkeösszeg, illetve kamatainak megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forint összeg szükséges. A tájékoztatásban nincs utalás arra, hogy egy meghatározott mérték feletti árfolyamváltozás esetén a felperesnek nem kell viselnie a kockázatokat. Az alperes kiemelte, hogy a kockázatvállalás korlátlanágát nem kellett szó szerint feltüntetnie, elegendő volt, ha a tájékoztatás értelmezése alapján egyértelmű, hogy a kockázatot teljes mértékben az adós viseli. A tájékoztatás az átláthatóság kritériumának is maradéktalanul megfelelt, nem korlátozódott csupán az alaki, nyelvtani érthetőségre. Fenntartotta, hogy tényleges lehetőséget biztosított arra, hogy a felperes a szerződés összes feltételét megismerhesse, és nem idézett elő olyan helyzetet, amely a szerződéskötés következményeinek megismerését nehezítette volna. A felperes tehát olyan helyzetben volt, hogy el tudta dönteni azt, kíván-e vele szerződéses kapcsolatba lépni. Rámutatott arra, hogy a 2/2014. Polgári jogegységi határozat szerint az árfolyamváltozás várható alakulásáról tájékoztatási kötelezettség nem terhelte. Hivatkozott a Győri Ítéltábla Pf.V.20.086/2019/9/I. számú ítéletében kifejtettekre. Álláspontja szerint az „előre nem látható, és előre ki nem számítható” megfogalmazás egyértelműen a korlátlanágra utal, az másképpen nem volt értelmezhető, csak úgy, hogy az árfolyamkockázatnak nincsen felső határa. Hangsúlyozta, hogy a szerződéskötéssel egyidejű kockázatfeltárás a rHpt. 203. §-ának megfelelt. A kötelezően a szerződéskötést megelőző tájékoztatást a jogalkotó kifejezetten így rögzítette volna a normaszövegben. Álláspontja alátámasztása érdekében hivatkozott a Kúria BH2019. 84. számon közzétett, a perbelihez hasonló tényállású ügyben hozott döntésében kifejtettekre.

[20] Az alperes szerint amennyiben a tájékoztatása nem volt világos és érthető, az csupán a tisztességtelenség vizsgálatát tette lehetővé. A tisztességtelenség megállapítását viszont kizárta, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a vitatott rendelkezés a szerződéskötés időpontjában a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével jelentős egyenlőtlenséget okozott a számára. A szerződéskötéskori forint és svájci frank alapú kölcsönök kamatfeltételeinek összehasonlítása alapján ugyanis az állapítható meg, hogy az

árfolyamkockázat a kedvező kamatmértékkel ellentételezve volt, így a szerződéskötéskor a felek között nem volt egyensúlyhiány. Alperes rámutatott arra, hogy a C-51/17. számú ítélet meghozatalát követően, 2018. október 10-én megtartott konzultatív testületi ülésén a Kúria megállapította, hogy az EUB döntése nem fogalmazott meg olyan többletkövetelményt, hogy a tájékoztatás során bármely konkrét adatot vagy számítást kell közölni a fogyasztóval, ha a tájékoztatásból az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei ennek hiányában is világosan és egyértelműen felismerhetők. A Kúria szerint az EUB ítélete nem változtatott a kockázatfeltárás bírói megítélésén, ennél fogva a 2/2014. és 1/2016. Polgári jogegységi határozatok továbbra is irányadók. A Konzultációs Testület 2019. április 10-én azt is megállapította, hogy az árfolyamkockázat abban a tipikus esetben nem terheli a fogyasztót, ha a tájékoztatás megtörténtét és elvárt tartalmát a pénzügyi intézmény nem tudja bizonyítani; ha a tájékoztatás tartalma csak kikövetkeztethető több rendelkezés együttes értelmezésével; ha az írásbeli tájékoztatással szemben a fogyasztó bizonyítja, hogy a pénzügyi intézménytől kapott szóbeli tájékoztatás alapján alappal gondolta, hogy a kockázat csekély, vagy nem valós. A pénzügyi kötelekben a szakkifejezések használata, matematikai formulák, képletek alkalmazása elkerülhetetlen, azok nem tisztességtelenek önmagukban azért, mert megértésük a szerződés elmélyített tanulmányozását, esetleg szakember segítségének igénybevételét teszi szükségessé. Ezeknek a rendelkezéseknek az elvárható gondosságú áttanulmányozása, értelmezése alapján pedig a felperes a deviza alapú hitelezési konstrukció lényegét, az abból fakadó kockázatokat felismerhette, és annak viselését vállalta. Az alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozat megfelelt a C-186/16. számú ítélet kritériumainak is, mivel mind az árfolyamváltozás kockázatára, mind pedig az abból eredő többletterhek lehetőségére kifejezetten felhívta a fogyasztó figyelmét.

[21] A felperes csatlakozó fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet érvénytelenség jogkövetkezményére vonatkozó rendelkezésének részbeni, keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan a jogalap közbenső ítélettel való megállapítását, és az érvénytelenség jogkövetkezményei tekintetében az összecszerűség vonatkozásában a rPp. 252. § (2)-(3) bekezdései alapján a hatályon kívül helyezését kérte.

Kérte továbbá, hogy a Fővárosi Ítéltábla a rPp. 152. § (2) bekezdése alapján függessze fel a per tárgyalását az EUB előtt C-472/20. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig, ez esetben a jogalap körében közbenső ítélettel határozzon.

[22] A tárgyalás felfüggesztése iránti kérelme indokaként a felperes előadta, hogy a hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát az képezi, alkalmazhatók-e a perekben a Kúria emlékeztetői, a szerződés elsődleges tárgyára vonatkozó érvénytelenség esetén lehetséges-e az eredeti állapot helyreállítása, továbbá milyen törvényes lehetőségek merülhetnek fel a szerződések érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítása esetén.

[23] Csatlakozó fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének az érvénytelenség jogkövetkezménye körében csupán formailag tett eleget, indokolása nélkülözi a meggyőző erőt és a logikai levezetést. Úgy fogadta el ugyanis az alperes javaslatára a kamat mértékét és összegét, hogy azokat – vitatásuk ellenére – az alperes nem bizonyította. Az elsőfokú bíróság döntése ezért sérti a rPtk. 237. § (2) bekezdését, az 1/2010. PK véleményt, valamint az EUB C-118/17. és C-260/18. számú ítéleteit.

Hangsúlyozta, hogy számítását az alperes csak általánosságban vitatta, ami önmagában nem tekinthető érdemi védekezésnek és alkalmatlan a számítás kétségbevonására. Az alperes az általa helyesnek vélt kalkulációt az elsőfokú bíróság felhívása ellenére nem munkálta ki, sőt úgy nyilatkozott, hogy azt nem tudja táblázatos formában levezetni. A felperes hangsúlyozta, hogy eleve helytelen a háromhavi forint BUBOR alkalmazása, mivel a szerződésben kikötött kamatperiódus hat hónap volt. Helytelen továbbá a mindvégig azonos kamattal történő elszámolás, hiszen a kamat mértéke kamatperiódusként változott. Mindez azt eredményezte, hogy az elsőfokú ítéletben rögzített kalkulációval hátrányosabb helyzetbe kerül, mint amilyenben a Kúria 2019. június 19-i emlékeztetőjének I. metódusa alapján lenne.

[24] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet érvénytelenséget kimondó rendelkezésének a helybenhagyását.

[25] Fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú eljárásban tett előadását fenntartotta, álláspontja szerint az alperes fellebbezése az ügy egyedi tényállását, az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményét figyelmen kívül hagyja, és csak általános megállapításokat tartalmaz a tájékoztatás megfelelősége körében. Fenntartotta, hogy a tájékoztatás nem kellő időben, a szerződéskötést megelőzően történt. A tájékoztatásból nem tűnt ki az árfolyamkockázat korlátlanága. Az a tartalma alapján nem volt figyelemfelhívó, illetve alkalmatlan volt az árfolyamkockázat gazdasági mechanizmusának bemutatására. Még csak utalást sem tett az árfolyamváltozás mindenkor forintban kifejezett tőketartozásra kifejtett hatásáról, arról, hogy a deviza kamatlábának változása miképp hat ki a törlesztőrészletre, illetve a forintban kifejezett tőketartozásra, továbbá, hogy a deviza kamatlábának változása, valamint az árfolyamváltozás együttesen miképp hat ki a törlesztőrészletre és a mindenkor forintban kifejezett tőketartozásra. A kihallgatott tanú, Tanú1 vallomásának értékelése alapján pedig azt is helyesen állapította meg a bíróság, hogy a szóbeli tájékoztatás nem pótolta az írásbeli tájékoztatás hiányosságait, hanem azt kifejezetten le is rontotta. Hangsúlyozta, hogy az alperes által hivatkozott ítéltáblai ítélet a Fővárosi Ítéltáblát nem köti, a tájékoztatás megfelelősége ugyanis az ügy egyedi tényállása alapján ítélandó meg. Az egyenlőtlenség körében kifejtett alperesi álláspont téves, tisztességtelenség esetén ugyanis azt kell vizsgálni, hogy az adott feltétel alkalmas-e arra, hogy a felek között jelentős egyenlőtlenséget eredményezzen a fogyasztó terhére és nem szükséges, hogy az egyenlőtlenség már a szerződéskötés időpontjában fennálljon. A kamatelőny pedig nem kompenzálta az árfolyamváltozásból eredő többletterheket. Álláspontja helyességének alátámasztása érdekében hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.485/2019/18. számú közbenső ítéletében kifejtettkre.

[26] A felperes álláspontja szerint az alperes árfolyamkockázati tájékoztatásának elégtelenségét alátámasztják a Kúria öttagú tanácsban hozott és a BH2021. 141. számon közzétett Gfv.VII.30.090/2020/9. számú végzésében kifejtettek. Hangsúlyozta, hogy az előbbi és a később meghozott Gfv.VII.30.410/2020/4., Gfv.I.30.262/2020/20., Pfv.I.21.000/2020/8. és Pfv.I.21.234/2020/8. számú határozatokban is megjelenő új megközelítés szemlélteti a Kúria szigorodó, az EUB ítéleteivel összhangban álló gyakorlatát. Hivatkozott az EUB 2021. június 10-én meghozott C-609/19. számú döntésére is, amely álláspontja szerint nívumot tartalmaz azzal, hogy kimondja, hogy a tájékoztatónak be kell mutatnia az árfolyamváltozás mechanizmusának konkrét működését és a gazdasági következményeket kiváltó okokat.

Hangsúlyozta, hogy az alperes előre láthatta a gazdasági környezet lehetséges változásának hatásait, ennek ellenére tájékoztatása azokra nem terjedt ki. Nem tájékoztatta továbbá arról sem, hogy lehetséges, hogy a törlesztőrészletek csak a kamatot fogják fedezni, a tőkét egyáltalán nem.

[27] A fellebbezés megalapozott, a csatlakozó fellebbezés alaptalan.

[28] A Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot arra, hogy a per tárgyalását a rPp. 152. § (2) bekezdése alapján az EUB előtt C-472/20. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásra felfüggeszse, mert az alábbiakban kifejtésre kerülő álláspontja szerint a kölcsönszerződés nem érvénytelen, érvénytelenség hiányában pedig a döntésének nem kellett kiterjednie annak a megítélésére, hogy az érvénytelenség mely jogkövetkezménye alkalmazandó. Ebből következően az EUB előtti előzetes döntéshozatali eljárás eredménye jelen per eldöntése szempontjából bizonyosan nem minősült előzetes kérdésnek.

[29] Az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolása a rPp. 221. § (1) bekezdésének megfelelt, a feleknek mellőzött bizonyítási indítványa nem volt, a tényállás hiányossága, vagy a bizonyítékok esetleges téves értékelése egyébként sem minősülne eljárási szabálysértésnek, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná. A felperes további eljárási szabálysértésre, az alperes konkrét eljárási szabálysértésre nem hivatkozott, és azt a Fővárosi Ítéltábla sem észlelt. Nem álltak fenn tehát olyan körülmények, amelyek a rPp. 252. § (2)-(3) bekezdései alapján a tárgyalás, illetve bizonyítás megismétlését indokolták volna, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a rendelkezésre álló adatok alapján érdemben bírálta felül.

[30] A felperes a csatlakozó fellebbezésében nem támadta az elsődleges kereseti kérelme teljes és a másodlagos kereseti kérelme részbeni alaptalanságára levont ítéleti jogi következtetést, ezért a másodfokú eljárásban már nem volt vitás, hogy a felek között a kölcsönszerződés létrejött, és nem szenvedett olyan hiányosságban, amely a rHpt. 213. § (1) bekezdése alapján a semmisségét eredményezte volna. A Fővárosi Ítéltáblának a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján a felülbírálat korlátai között a felperes által támadott kikötések tisztességtelensége tárgyában kellett állást foglalnia.

[31] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, döntésével azonban a Fővárosi Ítéltábla az alábbiak szerint nem értett egyet.

[32] A rPtk. 205. § (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ezt az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén a rHpt. 203. § (6) bekezdése úgy konkretizálta, hogy a pénzügyi

intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A rHpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja pedig úgy rendelkezett, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

[33] Mindezekhez képest az EUB C-26/13. számú ítélete azt a többletkövetelményt fogalmazta meg, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a szerződés összes feltételét és a szerződéskötés következményeit a szerződés megkötése előtt időben megismerhesse. Az EUB C-186/16. és C-51/17. számú ítéletei szerint a tájékoztatásnak nemcsak a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének lehetőségére kell felhívnia a fogyasztó figyelmét, hanem az alapján a fogyasztó fel kell tudja mérni a kockázatnak a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását is, hogy annak ismeretében megalapozottan tudjon dönteni arról, hogy a kockázatra is figyelemmel vállalja-e a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeket. A tájékoztatással szemben nem volt követelmény ugyanakkor, hogy kifejezetten a fogyasztó korlátlan vagy felső határ nélküli kockázatviselését tartalmazza [C-227/18. számú végzés 38. pont].

[34] Az alperes a külön okiratba foglalt tájékoztatóban átlátható módon ismertette a deviza átváltási mechanizmusának működését [C-26/13. számú ítélet 75. pont], tájékoztatása kiterjedt a forint leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására [C-186/16. számú ítélet 49-50. pont]. A tájékoztató a fogyasztó számára kedvező és kedvezőtlen változás lehetőségére egyaránt utalt, de nem azon a feltételezésen alapult, hogy a nemzeti fizetőeszköz és a kölcsön devizaneme közötti paritás a szerződés teljes időtartama alatt stabil marad [C-609/19. számú ítélet 53. pont], így félrevezetőnek sem volt tekinthető. Az EUB nem írta elő számszerűsített szimulációk kötelező alkalmazását. A C-609/19. számú ítéletében bármely, a fogyasztó kötelezettségvállalásának terjedelmére vonatkozó, a szolgáltató által közölt információval szemben azt fogalmazta meg követelményként, hogy járuljon hozzá ahhoz, hogy a fogyasztó az árfolyamváltozáshoz kapcsolódó hosszútávú kockázat, a devizában nyilvántartott kölcsönre vonatkozó szerződés megkötésével járó kockázatok valódi mértékét megértse.

[35] A peres felek között létrejött kölcsönszerződés VII.2. pontja és a kockázatfeltáró nyilatkozat is felhívta a felperes figyelmét az árfolyamváltozás kockázatára. A kockázatfeltáró nyilatkozat kitért arra, hogy az árfolyam kedvezőtlen változása előre nem látható és ki nem számítható többletköltséget okozhat a felperesnek. Tartalmazta, hogy a deviza forinttal szembeni árfolyamának emelkedése esetén mind a tőkeösszeg, mind a törlesztőrészletek megfizetéséhez nagyobb forint összeg szükséges. Rögzítette, hogy a kamat mértékét a választott devizanem piaci viszonyai határozzák meg, és az alperes nem vállal át az árfolyam- vagy kamatváltozásból eredő többletterhet.

[36] Ebből a tájékoztatásból a felperes számára egyértelműen ki kellett tűnnie annak, hogy fennáll az árfolyamváltozás kockázata, a kockázatot az jelenti, hogy a forint svájci

frankhoz viszonyított árfolyama gyengülhet, ez pedig azzal a következménnyel jár, hogy növekedhet a tőketartozás és a törlesztőrészletek forintban kifejezett összege. A tájékoztatás alapján felperes felismerhette az árfolyamváltozás kockázatának gazdasági következményeit, a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását, és alappal nem gondolhatta, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli.

[37] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az irányadó magyar jog nem tartalmazott olyan tételes szabályt, és az EUB ítéleteiből sem levezethető, hogy a szükséges tájékoztatás nem történhetett meg a szerződéskötés napján, illetve, hogy az nem megfelelő, amennyiben nem meghatározott idővel a szerződéskötés előtt történt meg. Az EUB joggyakorlatából csupán az következik, hogy a rendelkezésre álló időnek elegendőnek kellett lennie ahhoz, hogy az átlagos fogyasztó a szerződés tartalmát és következményeit megértse, felmérje.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes személyes előadásából nem volt olyan következtetés levonható, hogy az időtényezőnek a kölcsönügylet megfontolásában, az árfolyamkockázat vállalásában döntő jelentősége lett volna, vagy bizonytalansága ellenére a 2008. augusztus 19-én benyújtott kölcsönkérelme alapján a szerződés megkötését az alperes sürgette volna.

Az alperes részéről a szerződéskötés során eljáró Tanúnál a felperesre nem emlékezett, a szerződéskötés folyamatára nézve csak általánosságban tudott nyilatkozni. Határozottan azt állította, hogy az írásban rögzített árfolyamkockázati tájékoztatáshoz képest többlet-tájékoztatást nem nyújtott, akként nyilatkozott: „...ahhoz hozzá nem tehettem semmit, ami a szövegben szerepel.”. Kitért a tanúvallomásában arra is: „A VII. pontban szereplő, ez az 5%-os puffert a CHF és a HUF árfolyamának nagy mértékű változása miatt lett megjelölve. Hogy ez a CHF/HUF arány felső határa biztos, hogy nem lesz több, ilyet nem mondtam az ügyfeleknek.”. Továbbá előadta azt is: „... hogyha telibe rákérdezett az ügyfél, hogy elszállhat-e az árfolyam akkor igenis mondhattam azt, hogy elszállhat az árfolyam. Illetőleg azt mondtam, hogy amit várhatunk az pedig az 5-10%-os esetleges emelkedés, csökkenés, és még ekkor is kedvezőbb, mint a forint hitel.”. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az utolsóként idézett, a felperes fellebbezési ellenkérelmében is hivatkozott mondattal egyező tartalmú tájékoztatás bizonyos nyújtását a tanúvallomás nem igazolta, mert a tanú többszöri rákérdezésre is csak általánosságban tudott nyilatkozni, azt határozottan állította, hogy szóban többlet-tájékoztatást nem nyújtott. Tanúvallomása ezért nem volt alkalmas a felperes azon állításának alátámasztására, hogy az alperes szerződéskötéskor eljáró képviselője szóban az írásban foglaltaktól eltérő, az árfolyamkockázat korlátozottságára vonatkozó megtevesztő tájékoztatást adott a számára.

[38] Mindezt az alperes által a felperesnek nyújtott, az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás megfelelt a fent részletezett jogszabályi előírásoknak, valamint az uniós követelményeknek. A hiányos vagy félrevezető tájékoztatás hiánya, az árfolyamkockázatot áthárító rendelkezések érthetősége, világossága pedig azok tisztességtelenségének a rPtk. 209. § (1) bekezdése szerinti vizsgálatát kizárta.

[39] Az elsőfokú bíróságnak, tekintettel arra, hogy a felperes másodlagos kereseti kérelmének helyt adva a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapításáról és

az érvényessé nyilvánításáról döntött, nem kellett áttérnie a harmadik és negyedik, egymással valós, az elsődleges és másodlagos kereseti kérelmekkel azonban látszólagos tárgyi keresethalmazatban álló kérelmek elbírálására (44. sorszámú felperesi beadvány), azok érdemi vizsgálata elmaradt. Figyelemmel arra, hogy a harmadik és negyedik kereseti kérelmek vonatkozásában a felek az érdemi álláspontjaikat az elsőfokú eljárás során már kölcsönösen kifejtették és további bizonyítást az elbírálásuk nem igényelt, illetve a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a felülbírálat korlátai között határozhat a perben érvényesített jog, illetőleg az azzal szemben felhozott védekezés alapjául szolgáló olyan kérdésekben is, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyal, illetőleg nem határozott, a Fővárosi Ítéltábla nem látta akadályát ezen kereseti kérelmek érdemi elbírálásának az alábbiak szerint.

[40] A kölcsönszerződés I.4. és VIII.11. pontjainak a harmadik keresettel támadott rendelkezései tekintetében a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy azok értelmezéssel kapcsolatos szabályt nem tartalmaztak. Az EUB C-34/18. számú ítéletében kifejtettek szerint a 93/13/EGK Irányelv (Irányelv) mellékletének 1. pont m) alpontja nem a fogyasztó, hanem az eladó vagy szolgáltató szerződésből eredő kötelezettségeire utal, tehát a Rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az csak a fogyasztóval szerződő fél saját teljesítése szerződésszerűségének a megítélésére vonatkozik. A támadott kikötések alapvetően a felperes kölcsön- és járuléktartozásával kapcsolatos rendelkezést tartalmaznak, és egyébként sem biztosítottak kizárólagos jogot a bank számára, ezért a Rendelet 1. § (1) bekezdésének a)-b) pontjai alapján nem minősültek tisztességtelennek.

[41] A sérelmezett nyilatkozata szerint a felperes a kölcsönből mindenkor fennálló tartozásának összegét illetően a banknál vezetett számlái, a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadja el mint közhiteles és aggálytalan bizonyítékot. Ezt a nyilatkozatát a felperes nem már fennálló, összecszerűen meghatározott tartozása vonatkozásában tette meg, ennek következtében ahhoz nem fűződnek a tartozáselismerés rPtk. 242. § (1) bekezdésében meghatározott joghatásai. A szerződési feltétel a rPtk. 207. § (4) bekezdésére figyelemmel – erre vonatkozó határozott nyilatkozat hiányában – nem tekinthető joglemondásnak. Továbbá nem állít fel olyan vélelmet, melynek értelmében az alperes egy egyébként bizonyítást igénylő tény vonatkozásában képes lenne elhárítani bizonyítási kötelezettségét.

[42] A saját nyilvántartásáról tanúsítvány kiállítását a bank akkor is kérhetné a közjegyzőtől, ha erre a szerződésben külön nem hatalmazzák fel, illetve ha a felperes előzetesen nem nyilatkozik arról, hogy a bank által rögzített adatok tanúsítvány kiállításának az alapjául szolgálhatnak. A szerződési feltétel alapján a közjegyző által tanúsított banki nyilatkozat nem eredményez változást a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 23/C. §-ában meghatározottak teljesítésének a kötelezettsége körében, ezért a bank végrehajtási záradék kibocsátását e szerződési kikötés hiányában is ugyanolyan feltételekkel kérheti. A rPp. alapján végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránt indított perben a bizonyítás a rPp. 164. § (1) bekezdése szerint egyébként is a fogyasztót terheli, ehhez képest a támadott kikötésben foglaltak a felperes helyzetét nem tették hátrányosabbá.

[43] A kölcsönszerződés teljesítése iránt indított perben pedig a kikötés ellenére a banknak kell bizonyítania követelése létrejöttét és összegét, melyre vonatkozó tényállításai nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak. Vita esetén a banknak be kell mutatnia nyilvántartása elszámolási elveit és adatait, számításait le kell vezetnie. Amennyiben a fogyasztó ezt követően is azt állítja, hogy az elszámolás nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, – pl. számítási hiba vagy nagyobb összegű törlesztései folytán – bizonyítással élhet. Mindezek mellett a Fővárosi Ítéltábla a Kúria BH2018. 146. számon közzétett döntésében kifejtettekkel egyezően utal arra, hogy polgári peres eljárásban a felek eljárási jogaira és kötelezettségeire a rPp. kógens közjogi szabályai az irányadóak, melyeket a felek szerződéses autonómiája nem törhet át. Mindezt a kikötéseket a Rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontja alapján sem lehetett tisztességtelennek tekinteni.

[44] A szerződés negyedik keresettel támadott VIII.13. pontja és 14. pontjának második mondata a rPtk. 205/B. § (1) bekezdésének és a rPtk. 205/C. §-ának megfelelő szabályokat tartalmaz, melyek tisztességtelensége a rPtk. 209. § (5) bekezdése folytán kizárt.

A VIII.12., VIII.14. pontok alapvetően a felperesnek az Üzletszabályzat és Hirdetmény megismerésére és elfogadására, illetve az alperes által adott tájékoztatások tudomásulvételére vonatkozó nyilatkozatát rögzítették, ebből következően a saját, a szerződés egyedi részébe foglalt egyoldalú nyilatkozatát támadta. Az Üzletszabályzat és Hirdetmény megismerésére és elfogadására vonatkozó nyilatkozat a felperes szerződéskötés során tanúsított, a szerződési akaratát kifejező magatartása megtörténtét igazolta [rPtk. 205/B. §], a szerződés létrejötte szempontjából volt jelentős, és nem jogokat és kötelezettségeket határozott meg a felek számára. Nem tartalmazott tehát olyan rendelkezéseket, melyek tisztességtelensége a rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint vizsgálható lett volna.

[45] A fent kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – az elsőfokú perköltség viselésére is kiterjedően – a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[46] A Fővárosi Ítéltábla pervesztessége folytán a rPp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperest kötelezte az alperes javára fellebbezési illetékből, továbbá a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

[47] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint a felperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti, valamint csatlakozó fellebbezési illeték megtérítésére. A kereseti illeték számításának alapját az Itv. 39. § (1) bekezdése szerint – helyesen – 2.277.365 forint képezte. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott alperesi számítás eredményeként a felperes 1.975.115 forint (3.324.756 forint – 1.349.641 forint) megfizetése alól mentesülne, ezért a jogorvoslati eljárásban ezt az összeget kellett az Itv. 46. § (1) és (4)

bekezdése alapján a fellebbezési, illetve 1.817.118 forintot a csatlakozó fellebbezési illeték számítási alapjának tekinteni. Az alperes ezért a fellebbezésére megfizetett 344.000 forintból az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján 186.000 forint fellebbezési illeték visszatérítését kérheti az illetékes állami adóhatóságtól.

Budapest, 2021. november 9.

Levek Istvánné dr. s.k.
s.k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s.k.

előadó bíró

dr. Lente Sándor

bíró